

DE-4379

M. Ed. (Sem. I) Examination
March / April - 2016

History, Politics & Economics of Education :
Core Paper - II

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
<input type="text" value="M. ED. (SEM. 1)"/>	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
<input type="text" value="HISTORY, POLITICS & ECO. OF EDU. : CORE P. - 2"/>	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="4"/> <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="7"/> <input type="text" value="9"/>	Section No. (1, 2,.....) : <input type="text" value="Nil"/>
Student's Signature	

(૨) પ્રત્યેક પ્રશ્નના ગુણ જમણી બાજુ દર્શાવ્યા છે.

(૩) પ્રશ્ન ક્રમાંક ત્રણથી પાંચના ઉત્તરો આશરે ૩૦૦ થી ૪૦૦ શબ્દોમાં આપો.

૧ (અ) નીચે આપેલી ખાલી જગ્યા યોગ્ય વિકલ્પની પસંદગી કરીને પૂરો : ૧૦

(૧) વેદ શબ્દની ઉત્પત્તિ _____ ધાતુમાંથી થઈ છે.

(અ) વેદાંગ

(બ) વિરૂદ્ધ

(ક) વેદાંત

(ડ) આમાંથી એકેય નહીં

(૨) ગુરુકુળમાં પ્રવેશ _____ આધારે થતો હતો.

(અ) જાતિ

(બ) આજ્ઞાકારિતા

(ક) આચરણ

(ડ) સામર્થ્ય

(૩) મેકોલેએ ભારતીય શિક્ષણ સંબંધિત પોતાનો નિર્ણય _____ વર્ષમાં આપ્યો.

(અ) ૧૮૩૫

(બ) ૧૮૩૪

(ક) ૧૮૩૬

(ડ) ૧૮૩૩

(૪) _____ ઘોષણાપત્રને ભારતીય શિક્ષણનું મેગનાકાર્ટ કહેવામાં આવે છે.

(અ) સાર્જન્ટ

(બ) વુડ

(ક) હન્ટર કમિશન

(ડ) આમાંથી એકેય નહીં

- (પ) વિશ્વવિદ્યાલય શિક્ષણ પંચ-૧૯૪૮નાં અધ્યક્ષ _____ હતા.
 (અ) સર્વપલ્લી રાધાકૃષ્ણન (બ) કાકા કાલેલકર
 (ક) વિનોબા ભાવે (ડ) આમાંથી એકેય નહીં
- (૬) _____ કોઠારીપંચનાં સભ્ય ન હતા.
 (અ) આર.એમ.પી. માથુર (બ) બી.પી. પાલ
 (ક) (અ) + (બ) બંને (ડ) એમ. સી. છાગલા
- (૭) _____ માં મુક્ત અભિવ્યક્તિ એ શિક્ષણનો હેતુ છે.
 (અ) સરમુખત્યારશાહી (બ) લોકશાહી
 (ક) સામ્યવાદી (ડ) રાજાશાહી
- (૮) _____ ઉચ્ચ શિક્ષણ સુધારણા સાથે સંબંધિત છે.
 (અ) RMSA (બ) DPEP
 (ક) RUSA (ડ) SSA
- (૯) શિક્ષણના વિકેન્દ્રીકરણને કારણે શાળાને _____ મળતી નથી.
 (અ) સ્વાયત્તતા (બ) સંસ્થાગત સ્વાયત્તતા
 (ક) (અ) + (બ) બંને (ડ) આમાંથી એકેય નહીં
- (૧૦) લોકશાહી અને શિક્ષણ - પુસ્તકના લેખક _____.
 (અ) વિલિયમ જેનિંગ્સ (બ) ગાંધીજી
 (ક) ટાગોર (ડ) જહોન ડ્યૂઈ

(બ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ પાંચ પ્રશ્નોના ૩૦ થી ૪૦ શબ્દોમાં

૧૦

ઉત્તર આપો :

- (૧) મુસ્લિમ કાળમાં સ્ત્રી શિક્ષણની સ્થિતિ શી હતી ?
 (૨) વેદકાલીન સમયમાં ગુરુ શિષ્ય સંબંધ કેવો હતો ?
 (૩) જૈન દર્શનમાં શિક્ષણનાં હેતુઓ કયા છે ?
 (૪) માધ્યમિક શિક્ષણ પંચનાં દોષ જણાવો.
 (૫) માધ્યમિક શાળા કયા કયા બોર્ડ સાથે સંલગ્ન થઈ શકે છે ?
 (૬) મિશ્ર પ્રકારની અર્થવ્યવસ્થામાં શિક્ષણ કેવું હોય છે ?
 (૭) શું શિક્ષણ એ એક રોકાણ છે ? કઈ રીતે ?

૨ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ પાંચ પ્રશ્નોના ૧૫૦ થી ૧૮૦ શબ્દોમાં ૨૦
ઉત્તરો આપો :

(૧) વુડનાં ઘોષણાપત્રની હકારાત્મક બાબતો કઈ હતી ?

(૨) સ્ત્રી શિક્ષણ માટે ભારતમાં કઈ સંવૈધાનિક જોગવાઈઓ કરવામાં આવી છે ?

(૩) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ - ૧૯૮૬ની મર્યાદા જણાવો.

(૪) NKC - ૨૦૦૭ ની વિશેષતા જણાવો.

(૫) RUSAનાં હેતુઓ અને કાર્યો જણાવો.

(૬) શિક્ષક સ્વાયત્તતા કોને કહે છે ?

(૭) શિક્ષણનું વિકેન્દ્રીકરણ - સમજાવો.

૩ પ્રવર્તમાન શિક્ષણ પર મેકોલે શિક્ષણ નીતિની અસર વર્ણવો. ૧૦

અથવા

૩ શાસન વ્યવસ્થાની શિક્ષણ પર અસર વર્ણવો. ૧૦

૪ નવી રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ - ૧૯૮૨ની વિશેષતાઓ જણાવો. ૧૦

અથવા

૪ દેશનો આર્થિક વિકાસ તેની શિક્ષણ વ્યવસ્થા પર આધારિત છે. - યોગ્ય ૧૦
ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

૫ શિક્ષણનાં આયોજન અને વ્યવસ્થાપન માટે માનવ શક્તિ અભિગમની વિગતે ૧૦
સમજ આપો.

અથવા

૫ શિક્ષણનું વૈશ્વિકીકરણ રાષ્ટ્રના વિકાસ માટે અનિવાર્ય ખરું ? યોગ્ય દલીલો સાથે ૧૦
તમારા વિચાર રજૂ કરો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1
- (2) Marks of each question have been shown on the right side.
- (3) Give answers about 300 to 400 words, the questions from No. three to five.

1 (A) Select the proper option and fill in the following blanks : **10**

1. Origin of the word Veda is _____.
 - (A) vedanga
 - (B) vird
 - (C) vedanta
 - (D) None of these
2. In Gurukul entry was on the basis of _____.
 - (A) species
 - (B) subservience
 - (C) conduct
 - (D) power
3. In _____ Macaulay gave his decision about Indian education.
 - (A) 1835
 - (B) 1834
 - (C) 1836
 - (D) 1833
4. _____ Declaration is called megnakarta of Indian education.
 - (A) Sargent
 - (B) Wood
 - (C) Hunter Commission
 - (D) None of these

5. _____ was chairperson of the University Education Commission -1948.
- (A) Sarvepalli Radhakrishnan
(B) Kaka Kalelkar
(C) Vinoba Bhave
(D) None of these
6. _____ was not a member of Kothari Commission.
- (A) R. M. P. Mathur (B) B. P. Pal
(C) Both (A) + (B) (D) M. C. Chhagala
7. In _____ the purpose of education is free expressiveness.
- (A) dictatorship (B) democracy
(C) communism (D) the monarchy
8. _____ is related with higher education reforms.
- (A) RMSA (B) DPEP
(C) RUSA (D) SSA
9. Due to the decentralization of education, school does not get _____.
- (A) autonomy
(B) institutional autonomy
(C) Both (A) + (B)
(D) None of these
10. "Democracy and Education" book written by _____.
- (A) William Jennings
(B) Gandhi
(C) Tagore
(D) John Dewey

(B) Answers any five of the following in 30 to 40 words : **10**

1. What was the status of women's education in the Muslim era ?
2. How was the guru disciple relationship in vedakalin ?
3. What were the aims of Jain education ?
4. Mention demerits of Secondary Education Commission.
5. Give name of the secondary school affiliation board.
6. Explain education in mixed type of economy.
7. Is education an investment ? How ?

2 Answer any five of the following in 150 to 180 words : **20**

1. Point out the positive side of Wood's despatch.
2. What are the constitutional provisions for women's education in India?
3. State the limitations of National Education Policy - 1986.
4. State Excellence of NKC - 2007.
5. Mention the objectives and functions of RUSA.
6. What is teacher autonomy ?
7. Education decentralization - Explain.

3 Describe the impact of Macaulay education policy on present education system. **10**

OR

3 Describe the effect of governance on the education system. **10**

4 Reveal the attributes of the new National Education Policy-1992. **10**

OR

4 Economic development of the country depends on its education system. Explain with examples. 10

5 Human power approach for educational planning and management. Explain in detail. 10

OR

5 Is globalization of education inevitable for the development of the nation? Give your point of view with proper logic. 10
